

LA GRALLA

AVISOS Y SUSCRIPCIONS
RINCON 121
 Entre Treinta y Tres é Ituzaingó

SENMANARI CATALÁ Y LITERARI

SUSCRICIO ADELANTADA

Ciutat	ps. 0.50
Campanya	“ 0.60
Exterior	“ 0.70

LA GRALLA

MONTEVIDEO, SEPTIEMBRE 11 DE 1887.

Supliquém als nostres agents y suscriptors de fora y de la Capital, que al notar lo mes petit retard ó falta en l' envió del periódich, ho posin en coneixement d' aquesta administració.

Aixís mateix devém dir que 'ls suscriptors que 's trobin en descubert procurarán posarse al corrent de la suscripció si volen llegir LA GRALLA.

INDUSTRIA CATALANA

Per fí sembla que 'ls fabricants de nostra terra volen sortir del ensopiment en que 's trovan fa ja molts anys. Antigüament la exportació de géneros de llana de Catalunya quan se governaba sola, era sa principal riquesa, y llástima fou que al unirse ab Castella se deixessin enganyar reduhintse sols á treballar pera Espanya, sent aixís que sa principal senyera debia ser conservar los mercats estrangers.

Avuy, convensuts ja de que 'ls traballs de 'ls polítichs de Madrit son d' ensanyament envers Catalunya, convensuts de que las lleys aduaneras están dictadas pera fer desapareixer d' Espanya lo únich que 'ns assimila á

las demás naciones adelantadas, la industria, y que sols se desitja conservar las costums típicas de 'ls toros y cant flamench; avuy sembla que nostres fabricants tractan de obrir mercats estrangers pera colocar los productes industrials que la suor de nostres obrers produheix.

Fá pochihs dias tinguerem 'l gust d' estrenyer la ma de nostre amich En Pere Farré, que comissionat per varis fabricants de Sabadell y Tarrasa, vingué á aquestas terras al objecte de fer coneixer sos productes. Poca fou la varietat de mostras que portá y gran la venta que feu, lo qual demostrará á nostres industrials que 'l dia que 's determinin á enviar un surtit complet de mostras de sas mercaderías, quedarán definitivament aquestos paisos com á mercats fácils pera Catalunya y no estarán allavors á los vayvens de la política madrilenya.

Y lo que dihém de la industria llanera pot aplicarse encare, ab mes ventatjes á la cotonera y de seda.

La industria catalana produheix avuy tant bó y barato com la inglesa, francesa & &, lo que sols falta, que nostres fabricants donguin á la mercadería l' acabament y presentació de la estrangera.

Per exemple: havém notat que 'ls patents ó casimirs com aquí diuen, son alguns d' ells bastant sechs al tacte, y á l' estranger saben darli flonjetat; que las voras en articles ordinaris son bastant mal deixadas, cosa que perjudica al género; y altres petites faltas que son fácils de corretjir.

Respecte á la industria cotonera y de seda, tenen qu' acostumarse nostres industrials á presentarla ab luxo, tota vegada que 'ls francesos en aixó ne saben la prima, y resulta que als comerciants los hi es més fácil donar surtida á un género ordinari presentat ab bonas condicions d' envás y adorno, que no á un de mellor classe presentat despullat, com ho fan nostres paysans.

Una condició bona, la millor de totes, tenen los industrials catalans que vulgan obrir mercats á sos productes, y es qu' en aquest país lo comers es honrat y per lo tant amich de cumplir ab las obligacions que contrau, y com son moltes las relacions que hi ha ab Catalunya, tota vegada que la colonia catalana es nombrosa, es fácil enterarse de las firmas que fassin "pedidos," pera mellor seguretat en los negocis.

Cal donchs, que 'ls fabricants y gremis estudihiñ l' assumpto, á fi y efecte de veurer si poden deixar de tindre que rendir vassallatje al capritxo dels polítichs lliure-cambistas.

JOAN HERNANDO.

CARTA OBERTA

Sr. Director de "La Papallona".

Buenos-Aires.

Distingit company y estimat paysá:

Ben arribada sia "La Papallona" dintre lo camp catalanista y millor rebuts sos redactors entre los verdaders ayments de Catalunya. A vosaltres y á nosaltres no se 'ns podrá tirar en cara, si perteneixem al partit unitarista A. ó B; com sense rahó ho diuen de il·lustres patricis qu' han sacrificat sas políticasafeccions á la santa causa catalana; mes tal vegada passi á "La Papallona" lo qu' ha passat á LA GRALLA, que, colegas que sembla que sian obertament regionalistas-catalans, no han tingut ni un mot de alent, ni una visita de cortesia, pera qui, de platjas llunyanas, repercudia lo crit d' angúnia de la pátria, fuetejada y esclavisada per la política centralisadora de 'ls "merlots olivarenchs" de Madrid.

Avuy, dintre lo camp catalanista, s' hi ha ficat la sizanya quals primers brots havem palpat los catalanistas de Montevideo; per mes que fins ara hájem callat.

Y tot vé de nostre programa. Si en ell no haguessém dit qu' éram lliure-pensadors, cumplint en obras lo qu' haviam promés; si nos havessém enganyat la propia conciencia, enlayrant ideyals en los que ni hi creyém, ni la rahó nos permet fernos passar per sos afiliats, allavors nosaltres hauriam sigut los fills predilectes de 'ls "semi-ungits;" lo telégrama de salutació que LA GRALLA y la catalanista "Rat-Penat", adressáren al President de 'ls Jochs Florals canonge mossen Collell, Director de "La Veu del Montserrat," y Mestre en Gay Saber, hauría sigut fet públich, y la "catalanista" concurrencia á l' acte, hauria rendit un recort á los fills llunyans de Catalunya, y las familias d' aquestos

llunyans fills, haurien sentit un goig inmens, al veurer que per mes que la distancia los separa de son costat, tractantse de la terra hermosa que 'ls veijé naixer, saben escursarla pera ferlos saber que ab son goig gosan y ab sa dissort pateixen.

Lo senyor President de 'ls "Jochs Florals" d'enguany, sens dupte se recordá que era director de "La Veu de Montserrat", y com "La Veu de Montserrat" no vol tenir tractes ab LA GRALLA, lo senyor Collell pensantse ésser "Director d'un periódich" y no "President d'una festa", degué arxivar lo telégrama dirigit al Consistori, assumint autoritat que solsament té en la Direcció de "La Veu del Montserrat".

La Direcció y Redacció de LA GRALLA havia callat tal incident, per respecte á un de sos companys, Adjunt del Consistori, mes al veurer que en lo volum dels Jochs Florals, no 's fa menció d'aytal telégrama, com no 'n feu la prempsa al ressenyar la festa, creu arribada l' hora de fer públich lo fet, pera que lligant caps ab lo que avuy passa en Catalunya, algun dia se sápigam d'ahont surt la discordia.

Ja ho sabeu, amich Director, allunyeuvos tant com pogueu de esplanar dintre 'l camp filosófic las ideyas que son lo sagrat de vostre consciencia, puig podrian ofendre á algun "periodista" que no deixaria perdre l' ocasió de venjarse "ignocentment."

Per ma part, y mos companys gosan d'aytal orgull, me sento orgullós de las mostras de simpatía y apreci qu' hem rebut de las mes enlayradas personalitats del camp catalanista, sense que fins ara, haja rebut LA GRALLA mes que

sanas observacions de qui com ella no pensa y mots y testimonis d'encoratjement de qui pensa com ella.

Desitjant, senyor Director, que vostre gentil "Papallona," puga enlayrarse molt mes amunt d'ahont arriban las mes armoniosas notas de LA GRALLA, vos recomano que no la feu volar prop de cap llum molt viu, á no ser que sia la sagrada pira del foch pátri. costi lo que costi y caygui qui cayga.

Vostre afectuós company

Lo Director de LA GRALLA

Á. "La Papallona"

La salutació que fas
á nostra modesta GRALLA,
al entrar en la batalla
ab pit segur y ferm bras;
te tornem ab la sonada
d' aquesta que filla nostra,
ab llurs techs ha donat mostra
d' ésser per molts bén mirada.
Vullga Deu que sens afanys
y guanyant camp cada dia,
pugas creixer ab ufania
y viurer mes de cent anys.
Y ja que dius ser la empresa
que 't proposas, rentá agravis
que de temps los *pseudo-sabis*
han tet á nostra fermesa;
no decaigues un moment
del programa que t' imposas,
y sigan per tu iguals cosas
nostre passat y present.
Aquell, per ser clar espill
de la pátria qu' anyorem,
y aquest per veurer si l' fem
com aquell, plé de son brill.
Aquí, en la marge oposada,
hont tos vols tindrán son camp,
per mes que hi haja un aixam
que 'ns fa guerra encarnisada,

ni decayém ni cedím,
 quan mes forta oposició
 se 'ns fá, veyém que rahó
 ab tot lo que fem tenim;
 no 'ns espantan tontas trassas
 ni 'ns fá pó lo crit de guerra,
 que pits nascuts en la terra
 catalana, son corassas.
 Lluytar, lluytar sense fraus
 per la mare, es nostra lema,
 y no lluytar per sistema,
 sinó com pertoca á braus.
 Aquí jeya esmortuida
 nostra llenga y nostra historia,
 los llorers de nostra gloria
 no daban senyal de vida,
 dels esplets que la dissort
 ab los menys florits ramatjes,
 va portar á aquestas platjas
 bategant encare l' cor;
 va sortirne la tanyada
 que ha granat ab tan poch temps
 y avuy per la pá'ria ensemps
 molts fan chor en la creuhada.
 La vida, que no era vida
 sinó una forma quimérica
 ó bé riallada histérica,
 d' una esperansa fallida,
 avuy bro'ta, avuy potenta
 esclata ab dolls d' armonia
 y ja amanyaga lo dia
 de veurers lliure y contenta.
 ¿Que hi fa que sols sia brut
 nostra constant propaganda
 avuy, si també la tanda
 ha de tocarli á lo fruit?
 Tu que 'l vol ne vens á estendre
 en las platjas Argentinas,
 com nosaltres ho endavinas
 y com tots ho sabs comprendre.
 ¡Avant donchs s'a ton crit!
 avant donchs y creuha 'l vol,
 que de l' ira 'l ruhent Sol
 no socarrerà ton pit;
 vola alta y l' espay atrona
 ab tos crits de Llibertat,
 y haurá complerta igualtat
 entre GRALLA y PAPALLONA.

H. FLACH

UN VEHI

Haurán sentit á dir vostés que no hi ha res pitjor que tenir un aprenent de violí prop de la casa ahont un viu. 'L que té la desgracia de que un rasca tripas estudihi ab lo dalit de desbancar ab celebritat al immortal Paganini, ja ha tret la grossa sensa posarhi. Donchs lo violí son glorias si 's compara ab un vehí á qui no conech, mes á qui 'm sab greu que malgastessin la sal bateijantlo com á persona.

A que no endevinan á quin instrument dedica sa *inteligencia* 'l mano? Espántinse, toca l' *acordeon* y me 'n dona cada solo que no pot haverhi paciencia que resisteixi á tan dura prova.

Los moments d' esbarjo, per ell, son de las set del vespre fins á mitja nit, es á dir, cinch horas justas y cabals, sense mancarhi un sol minut, d' estudis d' acordeon. No creguin que de tant en tant fassi un cigarro, cá: al comensar á passejar los dits pels forats del instrument, s' hi rebeja d' un modo que 'n fa feyna. Potser s' ha cregut lo terroset de sucre que distreu al vehinat ab sas *dolsas armonias*, ó qu' aixís obtindrà prossélits com ell pera esgarrapar dipósits de trompetetas de fira! A mi 'm té axordat y no sé com ferho per no escoltar aquell fastigós nyeh nyeh que de tant ficat en lo cervell, 'm sembla he donat allotjament á duas coplas d' acordeons que furiosament se disputan quina farà mes soroll:

He fet la prova de posarme cotó fluix en los oidos pera veurer si aixís mimvaba una mica l' estrident xiselet de la *música*. Ni que m' hi posés una paca de cotó deixaría de sentir lo malehit grinyol del acordeon.

Es molt fi lo noy de casa, que 's pensan? Toca polkas, mazurkas y schotischs. D' aquestas pessas demánintne: un famé. Ara s' l' hi ha posat en lo magí d' apendre *El dia que yo nací del Caramelo*, y 'n sortirá ab la seva. Mirin si está adelantada la *pessa de concert* qu' ha arribat en alló de que no sap *si fué de dia ó de noche*. Fássinli un mús á la qua. Burrango, son pare que potser se creya que 'l xicot se quedaría tonto! Quin desengany si 'l vejés manxant aquella capsa plena de fo-

rats, fentnhi sortir *tendresas* y desenterrant lo «Ballarém lo schotisch, Pepa» y propagant «La Marianina» y «Me gustan todas».

Ja ho veuhen: es boig per la «música clásica» y es de gust molt mes refinat que 'l petroli, que quasi es dir massa.

Que 'n tindria de mals de caps lo qui vulgués empetar li la basa en questió de constancia per tocar. Cinch horas dia á dia, sensa desmayar may y... lo mes trist, sense petar com un aglá.

Vull fer tots los possibles pera conèixer al *concertista*. És un capritxo que 'l crech molt laudable. ¿A qui no 'l complau contrauer amistad ab un talentarro?

Ara no digan á ningú que 'm guia una doble intenció al volguer conèixer al individu: vull saber... si li escauria una sárria com la que portan los ruchs á la nostra terra.

Y no estranyin que m' interessi per ell. ¿Que no farà un hom per un *velit*?

ENRICH RAFOLS.

EN SANTA ROSA

A las tres de la tarde del dia 29 del pasat Agost, posaba 'ls peus en terra, després de tres horas de viatjar ab *jardinera*; tres horas mortals d' angúnia y de moliment d' ossos; tres horas com si diguessim d' infern, per un com jo que si molt he viatjat, ha sigut sobre la superficie de las ayguas.

Després dels saludos de ordenansa fets á tots los amichs y coneguts, passí á visitar lo local destinat á teatro y que debia inaugurar-se lo dia següent. No cal dir la sorpresa que 'm causá en un poble que no passarà son vehinat de 300 ánimas, lo veurer un siti hont s' hi anavan á cultivar las lletras y donar expansió á lo esperit. L' ideya sortida de alguns catalans entussiasmas, tingué ressó en los pits dels fills de la terra que generosos y entussiasmats, ajudáren á nostres paysans á dur endavant la tasca. Avuy que ja es un fet, avuy que Sta. Rosa compta diguemho aixís ab son *temple del art*, bé mereixen per nostra part los iniciadors, un aplauso per lo que á mes d'

honrarlos 'ls ha fet conquistar un títol mes á l' agraument de que s' han fet dignes durant llur permanencia en lo poble. Desseguida de haber visitat lo teatro me feren passar al molí fariner de los «Srs. Roca Hnos.» Cada una de las pessas de que 's compon la maquinaria, cada uns dels objectes qual aplicació ignoraba, me fou explicat per lo Sr. Esteba Roca, encarregat del establiment, home que á un excés de modestia, hi acompanya una inteligencia poch vulgar.

Allá tinguí lloch de veurer las tragérias que passa lo grá de blat, antes de convertirse ab aquesta preciosa substancia que 'n dihém lo nostre pa de cada dia; la separació del segó, segonet de la farina de 1.ª 2.ª y de la rapidesa ab que s' fá tot aixó.

L' endemá, dia de la festa major, hi hagué lo que hi sol haber en casi tots los pobles, y daba gust lo veurer afluír de tots los punts del horizon, la gentada á caball, qui voleyant-li lo consabut *poncho*, qui los llassos d' un barret carregat de colorainas y qui las faldillas que lo vent agitaba, gracias á la velocitat que portava son caball.

Acabada la missa, hi hagué professó, que feu sa passejada per lo contorn de la plassa; acompanyant l' imatge de la verge tota la gentamacle y famella que s' trobaba en lo poble, y una volta finit aixó, s' espargí tothom qui en un *ranxo*, qui en la fonda, qui en los voltants de la iglesia pera entregarse á las delicias del clássich *asado con cuero*, ab que sol celebrar la gent de campanya las festas d' aquesta mena y altres de consemblants.

Faig franch dirvos, que las *pulperias* no podian encabir la gent, que s' barallaba per obtindre tanda en lo mostrador y apurar una després d' altra, mitja dotzena de copas per terme mitj.

A las 4 de la tarde, comensáren las carreras, altra diversió que no pot faltar y casi podria dir la principal, puix ella es lo estimul mes fort pera los concurrents.

S' en jugáren de tota mena y vaig riure de debó, al sentir los termes técnichs que empleyaban, tan originals y oportuns, com graciosament dits.

Lo local del teatre ja dit, tindrà una cabuda de 300 personas; donchs á las 8, hora en que

segons lo programa debia darse comens á la funció, no hi cabia una mosca.

Després del discurs inaugural pronunciat per lo Secretari de la jefatura de policia Sr. Lareu y del himne nacional escoltat per tota la concurrència alsada y sense res al cap, se representáren las obras «Dormir por no despertar» y «A cual mas loco» obtenint abdúas, una bona interpretació y mes cullita d' aplausos.

Seguí á lo dramátich un bonich y animat ball, hont hi abundaba la joventut del *sexo bello*, donant de sobras la rahó á lo calificatiu que 'ls homes doném á la hermosa meytat del género humá.

Eran las 3 de la matinata quan me retiraba y las 6, quant finia tan bonica festa, sens decaure un sol moment la animació del principi y sens una taca que entelés la armonía reynant.

Llástima gran que no siga etern lo goig pera poguer demanar sempre lo molt que 'l disfrutí en la festa que he narrat.

Fora aquell refinament de costums, obra mes de la etiqueta que de nostre modo de ser, allá veyá en fraternal consorci, l' ignorancia barrejada ab lo talent, la lletjesa ab la hermosura, la pobresa ab la riquesa, sense que la milló cosa d' aquestas, se desdenyés posarse en contacte ab la pitjor.

Si pogués aventurar una ideya que passá com un llamp per ma ment, diria que allá hi veyá á nostra rassa en son estat natural, en aquest estat en que la poesia s' enmarida tan bé ab las cosas del mon, que per repulssiu que 's mostri 'l cor á tot lo que té relació ab l' home, no pot menys que trobarse joyós de pertanyer á sa rassa.

¡Benhajas per sempre, Sta. Rosa!

Deu fassa que un altre any pugá tornar á véurerte y dir de tu lo que deixo dit avuy.

HORACI FLACIL.

¡CABRERA!

NOVELA DE COSTUMS CATALANAS

PER

“G. C. G. C.”

Montevideo—Febrer del any vintiset de la Restauració

dels Jochs Florals

CAPITOL XII

Desconfiansas

—¡Saps lo que 't vull dir,--va di 'n Malla, que advertetxis á n' en Pauet, que vaiji *alerta* que no li fássin cap picardía.

¡Está bé. Deu vos dó salut! ¿Res mes?... Va dí 'l Miquelet—

¡Per ara, res mes de nou. Adeu!

—¡Adeussiau!

Se despediren anansen cada qual á casa seva.

Al entrar en Bernat á la seva, la Paula no feu mes que contarli temors y desconfiansas.

—¡No tingas por—va dirli ell—qualsevol cosa que pássi, porta tot seguit la noya á la rectoría!

—¡Si, si, digué la Paula, jo crech que es lo lloch mes segú!

—¡Donchs, no 'n parlem mes!

Quan en Malla va entrar en la ferrería, la Rosa qu' ab impaciencia l' esperaba, no podentse aguantar, li va dir:

—¡Ja deus estar content, ja t' has venjat!...

—¡Mira, li va di 'n Malla—calla, porque si no 'l batlle fará ab tú, lo que no ha pogut fer ab lo rectó!

La Rosa comprenent que 'n Pau estava mal humorat, vá obehir, rondinant una miqueta.

Al fi calláren tots, y la pau estolant sobre la vila son dols vel, va tapar lo fons d' ell ahont unions de serps verinosas caragolantse d' enveja, rezels y desconfiansas, sols esperan que

l' calor de las dolentas passions escalfin son verí pera sortir á la llum del dia á ensenyar sas asquerosas formas y enverinar l' aire qu' alenan los pulmons de las figuras de la present pensada.

CAPITOL XIII

Los candidats

No tindriam perdó de nosaltres mateixos si no portessem á la coneixensa de nostres llejidors lo nom de 'ls personatjes que tan fan moure la jent de la vila y fora d' ella, sensa que hi hají ni en ella ni en sas encontradas, qui 'ls conegue ni molt ni poch. Aixó nos estalvia, á nosaltres, feina; puig aixís no podrem dir si son joves ó vells, ó güapos ó lletjos, pobres ó ríchs.

Fa molts anys qu' observem que 'n lo réjimen ó govern constitucional representatiu d' Espanya, los verdaders y llejitims interessos de la varias rejions que forman lo conjunt nació Ibérica, están mal representats y pitjor atesos; y aixó te pera nosaltres una explicació tan sencilla, que la mes sencilla inteljencia, si para ment, ho veurá desseguida.

De la manera qu' aixó s' explica es aixís: Los homes que componen los governs que 's succeheixen per desgracia tan sovint en Espanya, imposan son criteri y son *capritxo* als governadors civils que representan á aquells en las provincias, y aquets imposan son criteri y son *capritxo* als ajuntaments que representan ciutats, vilas y pobles. Aixó fan los que componen la gran *convorxa* que tenen per passa-temps una cosa que ells ne diuhen política, no essent mes que una industria d' enganyar l' Estat y sos components pera poder viure com los drópos, fent malbé lo que no 'ls hi costa de guanyar.

Los médis de que 's valen pera fer trionfar son *capritxo*, son tots los que dona la forsa major quan ella es poder.

Lo que 'n llenguatje clar se 'n diu conculcació y abús de 'ls dre s individuals, ells ne diuhen «influencia moral.»

La llibertat de la voluntat individual y colectiva pera elegir personas entesas, en las várias rejions d' Espanya, que tenen diferents usos y costums, y per lo tan diferents y variats

interessos, queda complertament anulada y sota una má de ferro que, ja amanyaga ó pega segons la protesta ó docilitat que trova.

Perfilat, aixís lo march, hi posarem en ell los *candidats*.

Per part de 'ls liberals s' anomenava «Don Ruíz Ximenes de Rodriguez.»

(*Seguirá*)

VUYS Y NOUS

Donya Amparo té quaranta sis ó quaranta set anys; pero té encare las pretensions.

¡Qué s' hi farà! Ja se sab que 'ls anys son l' enemich principal de las donas.

Donya Amparo. en un moment solemne, escriu á una de las sevas amigas:

«La méva filla Enriqueta acaba de donar á llum un nen molt mono. Participa la noticia á totas las conegudas; pero per mor de Déu, fesme un favor: no 'ls diguis pas que jo siga ávia.»

ojo

Una senyora que havia comprat una sombrilla, a'gus dias després va presentarse á casa 'l paraygüer.

—Vosté m' ha enganyat.

—Senyora!

—Tingui, aquí té aquesta sombrilla: fa apenas quinze dias que vaig comprarla...y ja está tota descolorida...Bé m' podia avisar que perdia.

Lo paraygüer, ab molta calma:

—La culpa no es méva. senyora: si no l' hagués duta pel sol, no se li hauria descolorit.

ojo

Una senyora pren á una cuynera; pero no la pren molt á gust, precís es confessarho.

—Es tant jove, li diu, que temo que no tinga prou experiéncia.

—Oh, sobre aquest punt, descuidi senyora, respon la cuynera. Aquí ahont me véu fa sis mesos que serveixo y ja he estat en més de vint casas. Experiéncia ray!

PIFIAS

En aquest mes, celebrarà la Societat Catalanista *Rat-Penat*, una festa que per lo variada tindrà molt atractiu.

Se 'ns diu que hi haurà lectura de poesias premiadas en los Jochs Florals de Barcelona, representació dramática, cant y ball. Com si diguessim, de tot una miqueta.

La casa de Bourdelot, en lo carrer de Ituzaingó, es la encarregada de executar los traballs de joyeria, que deuen ésser los premis pera lo certámen que celebrarà en Decembre próxim, la Societat *Rat-Penat*.

Dits traballs una vegada llestos, serán exposats en los aparadors de dita casa.

Desd' lo primer de Setembre, conta la colonia catalana ab un nou periódich.

«La Papallona», aquest es lo nom del colega, surt los días 1, 8, 15 y 22 de cada mes, en la capital de la República vehina.

En altre part li enviém nostre saludo.

La catalanista *Rat-Penat*, ha sigut reconeguda per lo *Centre Catalá* de Barcelona, que com es públich es l' associació-directora del renaixement pátri.

Mal informada estigué *La España* del dimecres passat al dir que los autors de las sarsuelas castellanas qu' avuy s' estrenarán en lo *Centro Catalá*, son de *dos* fills ds Catalunya.

De nostres particulars amichs, senyors Laso y Camps, dona la casualitat que cap d' ells ha nascut en Catalunya, puig nostre estimat paysá y amich senyor Camps, autor de la música ha nascut en una de las petxinas de mareperla que forman l' arxipélach Balear y lo senyor Laso, antich redactor de *La Colonia Española* y avuy director d' un acreditat col·legi d' aquesta ciutat, si nostra memoria no s' enganya, es fill de la provincia de Salamanca. Per consiguiént.....

Pera donar al César lo qu' es d' ell, fem aquesta salvetat; lo que no *quita* que las obras sian de mérit, puig ben conegudas nos son las produccions públicas é inéditas, de nostres amichs, senyors Laso y Camps.

Varis Mestres en Gay Saber han enviat á la Biblioteca de la catalanista *Rat-Penat*, la major part de sas obras, y altres han anunciat lo prompte envio de las sevas.

Ben prest, donchs, Montevideo contarà ab una Biblioteca catalana única en Sur-América. Avant.

TRENCA-CLOSCAS

XARADAS

Volguent á la *hu-duas*
 en *prima doblada*
 va fé un *dos primera*
 ridícul ahir
 tan que 'ls que 'l coneixan
 avuy ja li diuhen
hu-prima no 't casis
 si no vols sufrir.

La *primera*, es con *segona*;
 una bestia *hu-dos-tercera*,
 altre bestia *tres-primera*
 y 'l *total* bestia també;
 si lo dit no es; prou clá encara
 súpigas que soèh alada,
 y qu' he dat anomenada
 al senyó Narcís Oller.

ESPAUERET.

Soluciones á lo insertat en lo número anterior